

вих прав на основні об'єкти, з врахуванням інтересів української та молдовської сторін (можливість компенсаційних рішень, спільне володіння та використання); розробити пропозиції з нормативного забезпечення механізмів платного природокористування; реформування інвестиційної політики; екологізація рекреації та натуралізація рекреаційної сфери (введення жорстоких природоохоронних заходів та технологій); мобілізація кредитних ресурсів комерційних банків та стимулювання привабливості іноземних інвестицій; розвиток рекреаційного процесу за рахунок інтенсивних заходів на протипагу екстенсивним; розробка з науковим обґрунтуванням проекту рекреаційної вільної економічної зони та надання курорту Сергіївка цього статусу.

Література

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 9.07.1997 р. № 732.
2. Заставний Ф.Д. Географія України. – Львів: Світ, 1994.
3. Проблеми і перспективи розвитку курорту Сергіївка як міжнародного курортно-рекреаційного і туристичного комплексу. Матеріали VI міжнародного науково-практичного семінару з економіко-екологічних проблем приморських регіонів, ІПРіЕЕД НАНУ, Одеса, 1996. – С. 62.

УДК 336.221. Асист. Л.І. Новосельська; студ. А.О. Ференц – УкрДЛТУ

НЕВПОРЯДКОВАНІСТЬ ТА ГРОМІЗДКІСТЬ ЧИННОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Аналізується чинне податкове законодавство щодо оподаткування, яке є недосконалим. Вказуються шляхи здійснення податкового реформування в Україні, де основна увага приділяється ухваленню Податкового кодексу та встановленню п'ятирічного мораторію на внесення до нього змін та доповнень.

Assist. L.I. Novoselska; stud. A.O. Ferenc – USUFWT

The disorder and bulkiness of the valid tax legislation in Ukraine

The article analyses the valid tax legislation in the field of taxing, which is imperfect. The ways of reformation in the sphere of taxing in Ukraine are pointed out. The special attention is paid to the ratification of the Tax Code and the establishment of the five-year moratorium on amendments.

Чинне законодавство нараховує близько 600 законів та підзаконних актів, які регламентують податкову систему України. Деякі законодавчі акти суперечать один одному щодо нарахування одного і того самого податкового платежу.

Податкове законодавство України є недосконалим, громіздким, невпорядкованим. Саме ці фактори є однією із причин "тінізації" частини економіки. За останніми даними, близько 40 % економіки України перебуває у "тіні".

Постійні зміни та доповнення податкового законодавства України призводять до недотримання спрогнозованих показників виробничо-господарської діяльності підприємств та недосягнення ними кінцевого результату – прибутку, рентабельності, окупності капіталовкладень тощо. Це створює фактор невизначеності підприємств у податковій системі України.

Серйозне невдоволення у платників податків викликає те, що держава зобов'язала їх обчислювати та сплачувати в бюджети різних рівнів кілька десятків різноманітних податків та зборів. Це значною мірою утруднює ведення обліку та складання звітності з нарахування та сплати податків.

Незнання Законів України щодо оподаткування не позбавляє бухгалтерів від штрафних санкцій. Але не порушити надто складне й часто суперечливе законодавство, що регламентує бухгалтерський та податковий облік, практично неможливо. Вільно орієнтуватися у податкових законодавчих актах може не кожен бухгалтер. Насамперед, це стосується бухгалтерів великих підприємств, де є значні обороти і велика кількість різних податкових та неподаткових платежів. Не можна недооцінювати і роботу бухгалтерів малих підприємств за наявності там одного бухгалтера. Бухгалтер малих підприємств повинен бути обізнаний повною мірою зі всіма законодавчими актами щодо оподаткування, здійснювати нарахування платежів, перерахування їх через банківські установи та подавати звітність у Державну податкову інспекцію та фонди соціального страхування. Умовчується тут про час на переїзди при подачі звітності та вистоювання у чергах, адже ДПІ і цільові фонди знаходяться у різних місцях.

У 1998 році у законодавчому порядку було ухвалено рішення про створення в Україні п'яти позабюджетних систем соціального страхування, з яких чотири вже працюють. Це – обов'язкове державне пенсійне страхування, загальнообов'язкове соціальне страхування на випадок тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими при народженні та на поховання, загальнообов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття та загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань в Україні. П'ятий – це із медичного страхування.

У питаннях державного соціального страхування Україна дублює Росію, копіюючи її досягнення. Росія запровадила соціальне страхування, випередивши нас років на п'ять. Спочатку вони запровадили п'ять фондів, які на сьогодні об'єдналися і залишилося тільки три: пенсійного, соціального та медичного страхування. Уряд Росії давно прийняв Податковий кодекс і зараз перебуває у вигіднішому становищі, ніж Україна. Кодекс Росії визначає введення надалі єдиного соціального податку.

У Росії розробили податкову базу на кожного окремого працівника наростаючим підсумком з початку року, згідно з яким податки на соціальне страхування сплачує тільки роботодавець, а пряму заробітну плату працівника взагалі не зачіпають, тобто утримання із заробітної плати працівника у фонди соціального страхування не проводяться. В Україні всі платять однаково незалежно від заробітку, тільки у нас встановили пільги для багатих: "якщо гранична сума фактичних витрат на оплату праці понад 2200 гривень, то страхові внески у фонди соціального страхування не справляються".

Якщо російський роботодавець сплачує за свого працівника єдиний соціальний податок у розмірі 35,6 %, завдяки якому забезпечуються права росіян на державне пенсійне, соціальне забезпечення та медичну допомогу, то в Україні з роботодавця вираховують 37,0–50,6 %, відповідно до ставок у

Фонд соціального страхування від нещасних випадків, де ставки диференційовані від 0,2-13,8 % залежно від класу професійного ризику виробництва підприємства. Це при тому, що в Україні ще не запрацював п'ятий фонд – медичне страхування, а це ще додатково 3-4 %.

Ми ж вперто повторюємо помилки іншої країни. Переймати позитивне – це добре, але ж навіщо дублювати помилки? Напрошується питання, а чому б не об'єднати ці чотири види відрахувань в єдиний соціальний податок та встановити єдину форму звітності? Це б дало змогу істотно спростити роботу бухгалтерів щодо нарахування і сплати податкових платежів.

Українського роботодавця затиснули страховими платежами, замучили численними перевітками, адже кожний фонд страхування має власне керівництво, відділи обліку та звітності.

На Верховній Раді України обговорюється питання щодо визначення ставки на прибутковий податок з громадян. Запровадження середньої єдиної ставки на всі види доходу у розмірі 13 % недоцільне, тому що за однаковою для всіх істотно зниженою ставкою будуть оподатковуватися як значні, так і невеликі доходи. Виграють тільки громадяни, які мають значні доходи. А для переважної більшості населення ця ставка буде зависокою. Від цього постраждають і місцеві бюджети, оскільки коло 60 % їхньої доходної частини формується за рахунок прибуткового податку з громадян. Росія, запровадивши ставку прибуткового податку 13 %, нині розглядає питання про встановлення диференційованих ставок – залежно від рівня доходу.

Для того, щоб нормально запрацював ринковий механізм потрібно, перш за все, зменшити податковий тиск, стабілізувати процес здійснення податкової політики у державі на відповідному рівні та замінити обтяжуючі податки більш реальними щодо можливості та процесу стягнення.

Це потрібно робити, використовуючи досвід інших розвинутих країн з ринковою економікою та враховуючи внутрішні особливості економіки України щодо доцільності впровадження тих чи інших змін у податкову політику. Надія на майбутнє, зокрема на Податковий кодекс України.

Необхідно нагадати, що Податковий кодекс – це комплексний законодавчий акт, правові норми якого врегулюють взаємовідносини платників податків і податківців у процесі справляння податків з усіх суб'єктів економічних відносин. Ухвалення Податкового кодексу необхідне для розквіту економіки України.

Законодавчі акти повинні бути виваженими, продуманими, об'єктивними, для яких не потрібно було б "тисяча" і одне доповнення та зміни, які не завжди вдалі і відповідають інтересам пересічних громадян. Податки та збори мають, передусім, слугувати всебічному розвитку і стимулюванню вітчизняного товаровиробника, зайнятості населення, нарощенню темпів виробництва, задоволенню попиту споживачів, заповненню ринку необхідними товарами та розвитку держави.

Досить поширеним явищем є прийняття і введення нових законодавчих актів, що стосуються оподаткування без достатнього їх обговорення і випробування на практиці.

Необхідною умовою для створення досконалого Податкового кодексу є:

- проведення пропаганди і роз'яснення норм урядового проекту Податкового кодексу України;

- проведення опитування громадян – платників податків щодо окремих положень Податкового кодексу та важливості його значення;
- науково-обґрунтована розробка та впровадження в життя податкової політики з використанням економіко-математичного моделювання.

За умов чинного податкового законодавства, яке постійно змінюється і доповнюється, підприємцям працювати нелегко. Їхня заповітна мрія – працювати в умовах стабільного законодавства, яке їм гарантує Податковий кодекс.

Майже всі юридичні та фізичні особи – платники податків – зацікавлені в гармонізації правил бухгалтерського та податкового обліку, зниженні ставок податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, прибуткового податку з громадян та інших податкових платежів.

Сподіваємось на позитивне рішення стосовно ухвалення Податкового кодексу, який сприятиме поліпшенню податкового клімату у державі та зменшить податкове навантаження. Адже проект Податкового кодексу передбачає зменшення переліку і ставок загальнодержавних та місцевих податків, що, у свою чергу, буде стимулюючим чинником для нарощування виробництва продукції, вирішення соціальних проблем. З набранням чинності Податкового кодексу набагато зросте чисельність платників податків та поступово буде впроваджена ідеологія добровільної сплати податкових платежів. Зниження податкових ставок сприятиме залученню в економіку інвестицій вітчизняних та іноземних інвесторів, що за умов чинного законодавства проблематично.

Необхідно провести низку реформ у податковій системі, внести зміни у законодавчу базу. Податкова реформа має передбачити зниження податкового навантаження на суб'єктів господарювання та фізичних осіб, значне скорочення податкових пільг, розширення бази оподаткування і лібералізацію податкової системи. Тоді покращиться економічний стан, держава почне розвиватися і відповідно покращиться соціальний стан населення.

Пропозиції щодо вдосконалення податкового законодавства, що забезпечить комплексний підхід до вирішення наболілих проблем в оподаткуванні та закладе фундамент для створення цивілізованих відносин з приводу стягнення податків в Україні:

- прийняття Податкового кодексу, який повинен бути єдиним нормативним документом, що регулюватиме відносини з приводу сплати податків та введення п'ятирічного мораторію на внесення змін та доповнень до податкового законодавства України;
- встановити до податків та зборів однаковий податковий та звітний період для сплати податкових платежів та здачі звітності;
- запровадити нові спрощені підходи до порядку обчислення та сплати податків, які зроблять систему оподаткування раціональною та ефективною. Встановити ставку ПДВ на рівні 15 %, що відповідатиме вимогам гармонізації податкового законодавства, висунутих шостою директивою ЄС;
- при оподаткуванні доходів фізичних осіб неоподатковуваний мінімум доходів громадян повинен бути прирівняний до офіційної межі прожиткового мінімуму. Таким чином держава перестане оподатковувати суму доходу громадян, яка складає життєво необхідний рівень;
- встановити єдиний соціальний податок у загальнодержавні фонди соціального страхування та встановити єдину форму звітності у ці фонди;

- застосувати виключно судовий порядок для стягнення з платників податків сум податкової заборгованості;
- суми, спрямовані на здійснення інноваційної діяльності, проведення науково-дослідних робіт, включати до складу податкових вирахувань;
- суму оподатковуваного прибутку зменшити на суми, спрямовані на реінвестування, тобто придбання основних засобів за рахунок частини отриманого прибутку. Таким чином, закладаються передумови для розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності, реалізується регулююча функція податку на прибуток, завдяки якій держава впливає на ділову активність суб'єктів підприємницької діяльності;
- скасувати ряд безпідставних податкових пільг, що призведе до зрівняння умов оподаткування для всіх платників податків та розширення податкової бази, наслідком чого буде створення обставин для здорової конкуренції і значне збільшення податкових надходжень до бюджету.

Основні засади та шляхи здійснення податкового реформування створюють умови, коли сплата податків стає вигіднішою і дешевшою, ніж ухилення від неї. Таким чином, плата за ризик ухилення від оподаткування набагато перевищить витрати платника податків на ведення легітимної підприємницької діяльності.

Література

1. Журнали "Діловий діалог" за 2002 – 2003 рік.
2. Журнали "Все про бухгалтерський облік" за 2002 – 2003 роки.
3. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" в редакції Закону України від 22 травня 1997 року № 283/97 – ВР з усіма змінами і доповненнями, у т.ч. внесеними Законом України від 24.12.02 р. № 349-IV.

УДК 502:330.15

Аспірт. Н.В. Савчук¹ – УкрДЛТУ

ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ (НА ПРИКЛАДІ ЯВОРІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Обґрунтовується підхід фінансування екологічно чистих виробництв шляхом залучення інвестицій. Передбачається можливість самостійного заробляння коштів екологічно безпечними природонеобхідними виробництвами на нових засадах функціонування спеціальних економічних зон.

Doctorate N.V. Savchuk -USUFWT

Economic and ecological areas of regions development (on Yavoriv example of region of Lviv domain)

Explains a new financing variant ecologically clean productions by dint of entangling of investments. Is foreseen a possibility of independent funds earning on renewing of natural resources. Offer the work improvement ways of free economic zones.

Як показала практика, вирішити екологічні проблеми і стабілізувати економічну ситуацію в Україні за допомогою традиційних схем господарювання не вдається, що підкреслює необхідність пошуку нестандартних адмі-

¹ Наук. керівник: проф. М.В. Римар, д-р екон. наук